వేదాంతము

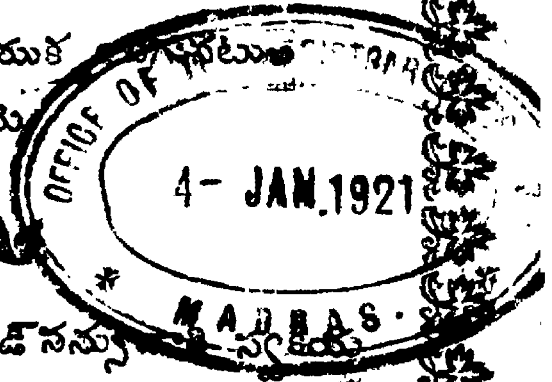

శ్రీ

విశ్వకర్మపరబ్రహ్మణే నమః

త్రికాలసంధ్యావందనము.

విద్యార్థుల కత్యంతోపయుక్త[illegible]
రచింపబడియె

ఈమలపాటి రామమూర్తి అండ్ సన్సు[illegible] స్వకీయ
ముద్రాయంత్రశాలయందు ముద్రించబడి
ప్రచురింపబడియె.

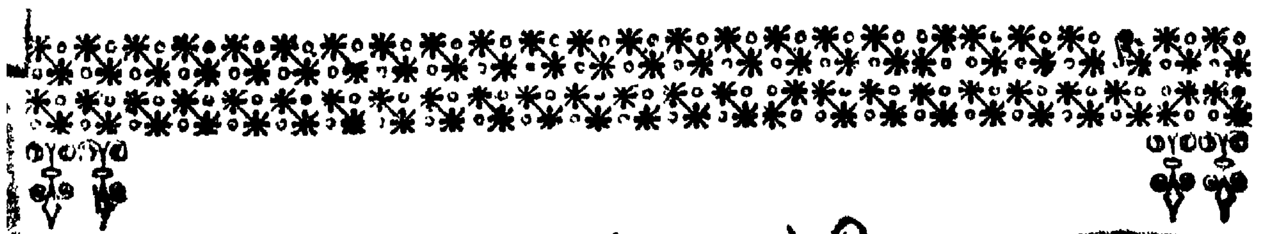
విజయనగరం

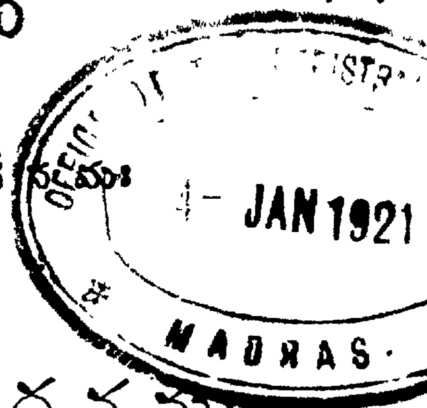
1917.

దీనివెల 4 అణాలు.

శ్రీ విశ్వకర్మ పరబ్రహ్మణే నమః

త్రికాలసంధ్యావందనము

హరిః ఓం అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపివా । యస్మరేద్విశ్వకర్మాణం సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః

శ్లో॥ ఈమంత్రశ్లోకమును వచించుచుకుడిహస్తమందు నుదకమును సంధ్యావందనము జేయు స్థలమందును తనపైని చల్లెది ఇట్లుజేయుట భూశుద్ధి యనబడును

ఓం కేశవాయస్వాహా
ఓం నారాయణాయస్వాహా
ఓం మాధవాయస్వాహా

కుడిహస్తము చాచి వ్రేళ్లన్నియు దగ్గర జేసి తర్జని వ్రేలు మాత్రము మడిచేతి అంతట హస్తము ముకిలించును ఆపైని ఆహస్తము దుద్దరి నీరు ఉదకముంచి స్వీకారము చేసేది. ఇది ఆచమనమనంబడును,

గోవింద విష్ణు మధుసూధన త్రివిక్రమ వామన శ్రీధర ఋషీకేశ పద్మనాభ దామోదర సంకర్షణ వాసుదేవ ప్రద్యుమ్న అనిరుద్ధ పురుషోత్తమ అధోక్షజ నారసింహ అచ్యుత జనార్ధన ఉపేంద్ర హరే శ్రీపరబ్రహ్మణే నమః ... ... నమస్కారము చేసేది

ఉత్తిష్ఠంతు భూతపిశాచాః ఏతేభూమిభారకాః ఏతేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే.

ఓం భూః ఓం భువః ఓగ్ం సువః ఓం మహః ఓం జనః ఓం తపః ఓగ్ం సత్యం ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియో యో నః ప్రచోదయాత్. ఓమాపో జ్యోతీ రసోమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోం

యీమంత్రాంతమున్యో వాహ్ - అంగుష్ఠాగ్రమునా శిరసు యొక్క కుడిపుట మును నన్ను అనామికనెల్లితో యెడమపుటను కొంచెము నొక్కిన యడల ప్రాణ వస్థానము చక్కగా పలుకును.

* మమోపాత్త సమస్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శుభేశోభనముహూర్తే శ్రీమహావిష్ణోరాజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్యబ్రహ్మణః ద్వితీయపరార్థే శ్వేతవరాహకల్పే వైవస్వత మన్వంతరే కలియుగే ప్రథమపాదే మేరోర్దక్షిణదిగ్భాగే శ్రీశైలస్య ఈశాన్య ప్రదేశే గంగా గోదావర్యోర్మధ్యదేశే స్వగృహే సమస్త దేవతా బ్రాహ్మణ సన్నిధౌ అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన

సంవత్సరే	ప్రభవాది ౬౦ సంవత్సరములలో అప్పటి సంవత్సరము పేరు
అయనే	ఉత్తరాయణ దక్షిణాయనములు రెంటిలో అప్పటి అయనము పేరు
ఋతౌ	వసంతాది ఆరు ఋతువులలో అప్పటి ఋతువు పేరు.
మాసే	పన్నెండు మాసములలో తత్కాల మాసము పేరు.
పక్షే	శుక్లకృష్ణపక్షములు రెంటిలో తత్కాల పక్షము పేరు.
తిథౌ	పదిహేను తిథులలో ఆ వేళ తిథి పేరు.
వాసరే	భానువారాది యేడు వారములలో వారము పేరు.

యని గ్రహించేది.

శుభనక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణే ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య క్రియగోత్రము పేరు, తన పేరు చెప్పుకొనేది.

ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం—శ్రీ పెళ్లి అయినవారు చెప్పుకునేది

శ్రీ విశ్వకర్మణముద్దిశ్య శ్రీ విశ్వకర్మణః ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్సంధ్యాముపాసిష్యే. అనామిక వేలితో ఉదకము ముట్టుకొనేది.

మార్జనమన్త్రము

ఓం ఆపోహిష్ఠా మయోభువః స్తాన ఊర్జే దధాతన. మహేరణాయ చక్షసే. యో వశ్శివతమో రసః తస్యభాజయతేహనః ఉశతీరివ మాతరః. తస్మా అరంగమామవః యస్య క్షయాయ జిన్వథ. ఆపోజనయథా చనః.

క్రియ

యీ మంత్రారంభము మొదలుకొని అనామిక వేలుకు ఉదకము తగిలేటట్లు జల్లుకునేది. ఆలాగు ఉదకము జల్లుటచే మార్జనమనబడును.

ప్రాతఃకాల జలప్రాశనమంత్రము

సూర్యశ్చమామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః పాపేభ్యో రక్షన్తాం. యద్రాత్ర్యా పాపమకార్షం మనసా వాచా హస్తాభ్యాం. పద్భ్యాముదరేణ శిశ్నా రాత్రిస్తదవలుంపతు. యత్కించ దురితంమయి ఇదమహం మామమృతయోనౌ సూర్యే జ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా.

క్రియ

ఆచమనము చేయునట్లు హస్తమునందు ఉదకము పుంచుకుని మంత్రించి చివరకు లోపలకు పుచ్చుకునేది. మూడు కాలములయందును ప్రత్యేకముగాని తెలిసేది.

మాధ్యాహ్నికజలప్రాశనమంత్రము.

ఆపః పునన్తు పృథివీం పృథివీపూతా పునాతుమాం. పునన్తు

బ్రహ్మణస్పతి। బ్రహ్మపూతా పునాతుమాం। యదుచ్ఛిష్ట మభోజ్యం య ద్వాదుశ్చరితంమమ। సర్వం పునన్తు మామాపో సతాంచ ప్రతిగ్ర హగ్ం స్వాహా॥

సాయంకాలజలప్రాశనమంత్రము.

అగ్నిశ్చ మామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః పాపేభ్యోరక్షన్తామ్ యదహ్నా పాపమకార్షమ్ మనసావాచా హస్తాభ్యాం పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా అహస్తదవలుమ్పతు యత్కించ దురితంమయి ఇదమహంమామమృతయోనౌ సత్యేజ్యోతిషి జుహోమిస్వాహా

—యీమంత్రము మూడుకాలములకు యుపయోగమౌను.

ద్విఃపరిమృజ్య సకృదుప స్పృశ్యపాణిం పాదౌ ప్రోక్షతిః శిరః చక్షుషి నాశికే శ్రోత్రే హృదయమాలభ్య.

క్రియ

అనామిక వ్రేలుతో ఉదకము ముట్టుకుని రెండుచేతులు కాళ్లు కడిగికొని నట్లుచేసి సిరస్సు, కళ్లు, ముక్కు, చెవులును రెండు మార్లు స్పృశించేది.

పునర్మార్జన మంత్రము

దధిక్రావ్ణ్ణో అకారిషంజిష్ణోరశ్వస్యవాజినః సురభినోముఖా కరత్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్। ఆపోహిష్ఠా మయోభువ స్తానఊర్జే దధాతన మహేరణాయచక్షసే। యోవశ్శివతమోరసః తస్యభాజయతేహనః ఉశతీరి వమాతరః తస్మాఅరంగమామ

క్రియ

యీమంత్రమునకు వెనకచెప్పిన ప్రకారము అనామిక వ్రేలు యొక్క అగ్రముతో సిరస్సునందు ఉదకముపడేటట్లుజల్లుకునేది. యిది మార్జనమనబడును

మన్త్రః॥ యస్యక్షయాయ జిన్వథ ఆపో జనయథా చ నః॥

౧ హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపో యాస్విన్ద్రః। అగ్నిం యా గర్భం దధిరే విరూపాస్తా న ఆపశ్శగ్ం స్యోనా భవన్తు। ౨ యాసాగ్ం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యన్ జనానాం మధుశ్చుతశ్శుచయో యాః పావకాస్తా న ఆపశ్శగ్ం స్యోనా భవన్తు। ౩ యాసాం దేవా దివి కృణ్వన్తి భక్షం యా అన్తరిక్షే బహుధా భవన్తి యాః పృథివీం పయసోన్దన్తి శుక్రాస్తా న ఆపశ్శగ్ం స్యోనా భవన్తు। ౪ శివేన మా చక్షుషా పశ్యతాపశ్శివయా తనువోప స్పృశత త్వచం మే సర్వాగ్ం అగ్నీగ్ం రప్సుషదో హువే వో మయి వర్చో బలమోజో నిధత్త। ద్రుపదాదివ ముంచతు ద్రుపదాదివేన్ముముచానః స్విన్నస్స్నాత్వీ మలాదివ పూతం పవిత్రేణేవాజ్యం। ఆపశ్శున్ధన్తు మైనసః॥

(కుడి హస్తమున అనుమాత్రము ముకిలించి పజేసి హస్తమందు గ్రహించు దకము వుంచుకొని మంత్రాంతమునందు నాసికాగ్రము. ఇచ్చా శ్వాసభాగమున విడచిన జలము చూడగూడదు.

అర్ఘ్యప్రదానం

ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య ఏవం విశేషణ విశిష్టాయాం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతస్సంధ్యాంగ అర్ఘ్యప్రదానం కరిష్యే।

ఓం భూర్భువస్సువః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ధియో యో నః ప్రచోదయాత్

క్రియ। ఆచమనం మూడు ప్రాణాయామములు జేసి సంకల్పము జెప్పుకొని ఉదకము ముట్టుకొనేది హస్తమందు ఉదకము ఉంచుకొని [illegible] ప్రాణాయామములు మంత్రి [illegible] ము పర్యాయములు [illegible]

కాలాతీత క్రమణప్రాయశ్చిత్త మంత్రము

ప్రాణానాయమ్య-ఏవం- ...ప్రీత్యర్థం కాలాతీతవి శుద్ధ్యర్థం చ ...ర్ఘ్యప్రదానంకరిష్యే॥ ఓంభూర్భువస్సువఃతత్స- ప్రచోదయాత్॥

క్రియ సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయ కాలముల తిక్రమించి నయడల ఆచమనము చేసి సంకల్పము చెప్పి యీచతుర్థార్ఘ్యమీయవలెను సంధ్యాకాలముల యందు చతుర్థార్ఘ్యమవసరము లేదు.

ప్రదక్షిణ మంత్రం

ఓం ఉద్యన్తమస్తంయన్తమాదిత్యమభిధ్యాయన్కుర్వన్ బ్రాహ్మణోవిద్వాన్ సకలంభద్రమశ్నుతే అసావాదిత్యో బ్రహ్మేతి బ్రహ్మైవసన్ బ్రహ్మాప్యేతి యఏవంవేద

క్రియ హస్తమందు ఉదకము చుకొని వక్షస్థలము యెదుట నుంచి యుదకమును తన శిరస్సుచుట్టూరా ఉదకము రాలేట్లు గాత్రిప్పవెను.

సంధ్యాంతర్పయామి
గాయత్రీంతర్పయామి బ్రాహ్మీంతర్పయామి

క్రియ హస్తములను ధరిసేసి ఉదకము పంచుకొని తర్పణమీయవలెను ప్రతిదినము మూడువేళలయందును తర్పణము చేయవలెను గాని క్రియయీప్రకారమే ...

సాయంత్రము

సంధ్యాంతర్పయామి సరస్వతీంతర్పయామి గౌరీంతర్పయామి

మాధ్యాహ్నికము

హంసశ్శుచిషద్వసురంతరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జాగోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతంబృహత్ యీమంత్రము చెప్పి ఉదకము వసోర్ధార విడిచేది.

ఓంభూర్భువస్సువః- ప్రచోదయాత్- యీమంత్రము చెప్పి రెండుమార్లు ధారవిడిచేది.

ప్రదక్షిణ మంత్రము

ఉద్యంతమస్తం...బ్రహ్మేత్యైతియ ఏవం వేద సంధ్యాం తర్పయామి సావిత్రీం తర్పయామి వైష్ణవీం తర్పయామి,

ఆచమ్య

గాయత్రీ ప్రార్థన

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షం। గాయత్రీం ఛందం పరమాత్మ స్వరూపం సాయుజ్యం వినియోగం ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సమ్మితం। గాయత్రీ ఛందసాం మాతేదం బ్రహ్మ జుషస్వమే యదహ్నాత్కురుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే। యద్రాత్రియాత్కురుతే పాపం తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే సర్వవర్ణే మహాదేవి సంధ్యావిద్యే సరస్వతి ఓజోసి సహోసి బలమసి భ్రాజోసి దేవానాం ధామనామాసి విశ్వమసి విశ్వాయుః సర్వమసి సర్వాయు అభిభూరోం గాయత్రీ మావాహయామి

సావిత్రీమావాహయామి
సరస్వతీమావాహయామి
బ్రాహ్మీమావాహయామి
శ్రియమావాహయామి
బలమావాహయామి
గాయత్ర్యాః గాయత్రీ ఛందో త్వాష్ట బ్రహ్మ ఋషిః సవితా దేవతా|

క్రియ వక్షస్థలమున ఎదురుగా దోసిలి పట్టి గుండ్రముగను పెద్దవ్రేళ్లు తగిలేట్టుగను ఆవాహనములు చెప్తూయుండవలయును.

[illegible] న్యాసము

అగ్నిర్ముఖం [illegible]

క్రియ హస్తముయొక్క వ్రేళ్లు దగ్గర జేర్చి ముఖమునకు చూపేది. ఆహ

బ్రహ్మశిరో
విష్ణుర్హృదయగ్ం
రుద్రశ్శిఖా
పృథివీయోనిః

స్తము సిరస్సునఉంచేది. అహస్తము వ
క్షస్థలమునందు ఉంచేది.
హస్తము సిఖయందున ఉంచేది
రెండుహస్తముల ఊర్ధ్వ
యందుంచేది

ప్రాణాపాన వ్యానోదాన స
మాన సప్రాణా శ్వేతవర్ణా సానగ
సగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ం
శత్యక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః
పంచ శీర్షోపనయనే వినియోగః॥

క్రియ కుడిహస్తము యొక్క
వేళ్లుదగ్గిరిగావుంచి హస్తము చాచి
ఆహస్తము తనకుడిపార్శ్వము వైపు
నుంచి శిరస్సుచుట్టు త్రిప్పి మొదటికి
తెచ్చి మొదను హస్తములో కుడిహ
స్తము ఉంచేది॥

పూర్వాచమ్య.

ఓంతత్స వితుర్వరేణ్యం స్వాహా
భర్గోదేవస్య ధీమహి స్వాహా
ధియో యోనః ప్రచోదయాత్
స్వాహా

క్రియ యీమూడుమంత్రముల
కు మూడుపర్యాయములు అచమనీ
యం జేసేద యిదేపూర్వాచమనమని
తెలసేది.

శ్రుత్యాచమనం

ప్రాణానాయమ్య- ఆచమ్య- ఏవంత్రిః

ఏవం విశేషణ విశిష్టాయాం శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రాతః సంధ్యాంగ దేవతా పంచవింశత్యుత్తర శతగాయత్రి) మహామంత్రి జపంకరిష్యే

కరన్యాసము.

ఓంతత్సవితుఃబ్రహ్మాన
అంగుష్ఠాభ్యాంనమః

క్రియ రెండుహస్తముల తర్జనీవేళ్లు
యొక్క అగ్రిములను ఆయాఅంగుష్టముల యొ

వరేణ్యం విష్ణ్వాత్మనే తర్జని
భ్యాం నమః
భర్గోదేవస్య రుద్రాత్మ
నే మధ్యమాభ్యాం నమః
ధీమహి సత్యాత్మనే అనా
మికాభ్యాం నమః ధియో
యోనః జ్ఞానాత్మనే కనిష్ఠి
కాభ్యాం నమః ప్రచో
దయాత్ సర్వాత్మనే కర
తల కరపృష్ఠాభ్యాం న
మః

క్క మొదట ననగా ఆదియందునుంచి అగ్ర
ముపర్యంతము నడిపించేది అనగా జరిపేది. త
ర్జనీ వే్ళ్ళపైని అంగుష్ఠములు నడిపేది. మ
ధ్యమ వే్ళ్ళమీద అంగుష్ఠములు నడిపించేది అ
నామిక వే్ళ్ళయందు అంగుష్ఠములు నడిపేది.
వామహస్తమందు దక్షిణహస్తమునుంచి వామహ
స్తముకు ప్రదక్షిణముగా దక్షిణహస్తమును ది
ప్పుచు వామహస్తముయొక్క పూర్వపృష్ఠభా
గములను దక్షిణహస్తముతో స్పర్శ చేసేదిట్లు
ట్లు దిప్పినపుడు రెండుహస్తములు గోడీనయుం
డవలయును.

హృదయాన్యాసము

ఓం తత్సవితుః బ్రహ్మాత్మనే హృ
దయాయ నమః। వరేణ్యం వి
ష్ణ్వాత్మనే శిరసే స్వాహా భ
ర్గోదేవస్య రుద్రాత్మనే శిఖా
యై వౌషట్ ధీమహి సత్యా
త్మనే కవచాయ హుం ధి
యో యోనః జ్ఞానాత్మనే నే
త్రత్రయాయ వౌషట్ ప్ర
చోదయాత్ సర్వాత్మ
నే అస్త్రాయ ఫట్ భూర్భువస్సు
వరోమితి దిగ్బంధః

క్రియ కుడిహస్తము చాచి హస్తము
తో తన హృదయమునకగపరచినట్టుగా సి
ఉస్తలమందు ఆప్రకారమే హస్తమును సి
రస్సునుంచేది. ఆప్రకారమే హస్తము వ
రోజములయందుంచేది అనగా సిఖయందు.
వామహస్తము కుడిభుజము యొందున కుడి
హస్తము యెడమభుజమందున ఉంచేది. కు
డిహస్తముతో తననేత్రములను స్పర్శచే
సేది. కుడిహస్తమును తనకుపార్శ్వము వెంబ
డిని సిరస్సు వెనకనుంచి చుట్టూ త్రిప్పి యెదు
టకు తెచ్చి యెడమహస్తములో కుడిచేయి
వుంచేది.

ధ్యానము ముక్తావిద్రుమహేమ నీలధవళచ్ఛాయై ర్ముఖై స్త్రీక్షణై ర్యుక్తామిందు నిబద్ధరత్న మకుటాంత త్త్వార్థవర్ణాత్మికాం। గాయత్రీం వరదాభయాంకుశకశా శ్శుభ్రంకపాలంగదాం। శంఖం చక్రమథారవిందయుగళం హస్తైర్వహంతీంభజే। యోదేవస్సవితాస్మాకం। ధియోయోనః ప్రాదిగోచరః ప్రేరయేతస్యయద్భర్గ స్తద్వరేణ్యముపాస్మహే॥

గాయంత్రి మంత్రము.

ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్యధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయాత్

క్రియ। ఇదిగాయత్రీ మంత్రమనహస్రము యినను పంచవింశత్యుత్తర శతమునగా ౧౨౫ మారులయినను అథవా ౧౦ మారులయినను మౌనముగ జపంచేది జపసమయమందు తన యజ్ఞోపవీతముయొక్క దిగువభాగమును కుడిహస్తము బొటనవేలు తర్జనిలతో పట్టుకొని హస్తముపైని వస్త్రముకప్పి జపంచేసినంతమునకు తనవక్షస్థలమున అని ప్రచేసి. రాత్రివేళకంఠము పయికి యెత్తి జంపించేది.

యథాశక్తి గాయంత్రి మహామంత్ర జపంతత్ఫలబ్రహ్మార్పణమస్తు అని నమస్కరంచిధారవిడిచేది.

ప్రాతఃకాల సూర్యోపస్థానమంత్రము

ఓంమిత్రస్యచర్షణీధృతశ్రవో దేవస్యసానసింపత్యంచిత్రశ్రవస్తమం మిత్రోజనాన్యాతయతి ప్రజానన్మిత్రో దాధారపృథి వీముతద్యాం మిత్ర, కృష్టీరని మిషాభిచష్టే సత్యాయహవ్యం ఘృతవద్విధేమ ప్రసమిత్ర మర్తో అస్తు ప్రయస్వాన్ యస్తఆదిత్య శిక్షతివ్రతేన నహన్యతే నజీయతే త్వోతో నైనమగంహో అశ్నోత్యంతితో న దూరాత్

ఓంహంసఃశుచిషదిత్యస్య శ్వేతానగాదిబ్రహ్మఋషిదేవతాపతస్యాంప్రతి క్రియ నమస్కారముచే యీమంత్రం చెప్పుకునేది.

మాధ్యాహ్నిక సూర్యోపస్థానమంత్రము

ఓం ఆసత్యేనరజసా వర్తమానోనివేశయన్నమృతంమర్త్యంచ హిరణ్యయేన సవితారథేనాదేవోయాతి భువనానిపశ్యన్ ॥ ౧

ఉద్వయంతమసస్పరిపశ్యంతో జ్యోతిరుత్తరం దేవందేవత్రాసూర్యమగన్మజ్యోతి రుత్తమం ఉదుత్యం జాతవేదసందేవం వహంతి కేతవఃదృశే విశ్వాయ సూర్యం ॥ ౨ చిత్రందేవానా ముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః ॥ ఆప్రాద్యావా పృథివీ అంతరిక్షగ్ం. సూర్యఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ ॥ 3 తచ్చక్షుర్దేవహితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్ పశ్యేమ శరదశ్శతం నందామ శరదశ్శతం మోదామ శరదశ్శతం భవామ శరదశ్శతగ్ం శృణవామ శరదశ్శతం ప్రబ్రవామ శరదశ్శతం అజీతాస్స్యామ శరదశ్శతం జ్యోక్చసూర్యం దృశే య ఉదగాన్మహతోర్ణవాద్విభ్రాజమానస్సలిలస్యమధ్యాత్ సమావృషభో లోహితాక్షస్సూర్యోవిపశ్చిన్మనసా పునాతు ౪ ॥ సంధ్యాయైనమః సావిత్ర్యైనమః

సాయంకాలసూర్యోపస్థానమంత్రం

ఇమంమేవరుణశ్రుధీహవమద్యా చమృడయ త్వామవస్యురాచకే తత్త్వాయామిబ్రహ్మణావందమానస్తదాశాస్తేయజమానో హవిర్భిః ॥ అహేడమానో వరుణేహబోధ్యురుశగ్ం. సమానఆయుఃప్రమోషీః ॥ యచ్చిద్ధితేవిశో యథాప్రదేవ వరుణవ్రతం ॥ మినీమసిద్యవిద్యవి యత్కించేదంవరుణ ॥ దైవ్యేజనేభిద్రోహం మనుష్యాశ్చరామ

సి అచిత్తీయత్తవ ధర్మాయుయోపి మమానస్త్మాదేనసో దేవరిష కితవాసోయద్రిరి పూర్ణదివియద్వా ఘాసత్యముతయచ్చ విద్మ్వ సర్వాతాసివ్యశిరే వదేవాయథాతే స్యామవరుణప్రియాస।

ఓంనమః ప్రాచ్యైదిశే సానగాదిబ్రహ్మఋషిః దేవతాః ఏతస్యా ప్రతి వసంత్యై తాభ్యశ్చ ఓంనమోనమః॥

దక్షిణాయైదిశే సనాతనాది బ్రహ్మఋషిర్ దేవతాః ఏతాస్యాం ప్రతి వసంత్యై తాభ్యశ్చ ఓంనమోనమః॥

ప్రతీచ్యైదిశే అహాభూసాది బ్రహ్మఋషిర్ దేవతాః ఏతస్యాంప్రతివసంతే తాభ్యశ్చఓంనమోనమః

ఉదీచ్యైదిశే పప్రత్నసాదిబ్రహ్మ ఋషిర్దేవతాః ఏతస్యాం ప్రతివసంతేతాభ్యశ్చ ఓంనమోనమః

ఊర్ధ్వాయైదిశే సుపర్ణాది బ్రహ్మఋషి దేవతాః ఏతస్యాం ప్రతివసంతే త్యాభ్యశ్చ ఓంనమోనమః

అధరాయై దిశేసర్వే బ్రహ్మఋషిదేవతాః ఏతస్యాం ప్రతివసంతే తాభ్యశ్చ ఓంనమోనమః

క్రియ తూర్పుదక్షిణ పశ్చిమ ఉత్తర ఊర్ధ్వము అధోభాగ ముగ నమస్కారములు చేసుకునేది.

పృథివ్యాకాశయో స్సనగసనాతనాదిబ్రహ్మఋషిః గోత్రేభ్యశ్చ నమోనమః సంధ్యాయైనమోగాయత్ర్యైనమః సావిత్ర్యైనమస్సరస్వత్యైనమో మాతృభ్యోనమో పితృభ్యోనమో గురవేనమస్సర్వేభ్యో దేవేభ్యోనమః పృథివ్యాపస్తేజోవాయురాకాశాత్ ఓంనమో భగవతే వాసుదేవాయ

యోగ్ంసదా సర్వభూతాని చరాణిస్థావరాణిచ ప్రాతః సాయం నమ
స్యంతి సామాసంధ్యాభిరక్షతు। శివాయవిష్ణురూపాయ శివరూపా
యవిష్ణవే। శివస్యహృదయంవిష్ణుః విష్ణోశ్చహృదయగ్ం శివః। యథాం
తర నమస్యామి స దామిన్వస్థితాయుచ। నమో బ్రహ్మణ్య రూపాయ
విశ్వబ్రహ్మహితాయుచ। జగద్ధితాయదేవాయ విశ్వజ్ఞాయ నమోనమః।
ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని। బ్రాహ్మణేభ్యో భ్యా
నుజ్ఞాతా। గచ్ఛదేవి యథాసుఖం। స్తుతోమయా వరదా వేదమాతా ప్ర
చోదయంతి। భువనే బ్రహ్మజాతా। ఆయుః పృథివ్యాం ద్రవిణం బ్రహ్మవ
ర్చసం। మహ్యందత్వా ప్రయాతుం బ్రహ్మలోకం। నమోస్త్వనంతా
య సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షిశిరోరు బాహవే। సహస్రనా
మ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటి యుగధారిణేనమః। ఇదంద్యావా
పృథివీసత్యమస్తు పితర్మాతా యదిహోప బ్రువేవాం భూతం దేవానా
మవమే అవోభిః। విద్యామేషం వృజనంజీరదానం ఆకాశత్పతితం తో
యం యథాగచ్ఛతిసాగరం సర్వదేవ నమస్కారం త్వష్టారం ప్రతిగచ్ఛ
తి సర్వవేదేషు యత్పుణ్యం సర్వతీర్థేషు యత్ఫలం। తత్ఫలం పురుషా
ప్నోతి స్తుత్వాదేవం జగద్గురుం। వాసనాద్వాసుదేవస్య వాసితం తేజగ
త్త్రియం సర్వభూతాసవాసోసి విశ్వకర్మనమోస్తుతే॥

పంచాశత్కోటి విస్తీర్ణపర్వతం శ్రీసానగ సనాతనాది పంచవిం
శత్యుత్తర శతబ్రహ్మఋషి గోత్రేభ్యో శుభంభవతు॥ క్రియ॥ యిం
తవరకు నమస్కారముగానె వుండవలెను.

సుపర్ణ విశ్వజ్ఞ అర్కత్రయార్షేయ
ప్రవరాన్విత ప్రణవ శాఖాయాం
సుపర్ణ సనాతన సుపర్ణసఋషి గో
త్రోద్భవో యజ్ఞాచార్య దేవా
హంభో అభివాదయే॥

కుడిహస్తముయొక్క తర్జనిమధ్య
మవేళ్ళతోను యెడమకర్ణముయొ
క్క తమ్మెను యెడమహస్తముయొక్క త
ర్జనిమధ్యమ వేళ్ళచేత దక్షిణక
ర్ణముయొక్క తమ్మెను।ఏకముగాను

రమందు నున్నకొని యీమంత్రి
మును సాంగముగా పఠించిన తరు
వాత విడచేది.

శ్లో॥ కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
శ్రీవిశ్వకర్మేతి సమర్పయామి॥

సర్వం శ్రీవిశ్వకర్మార్పణమస్తు॥ క్రియ॥ ధారవిడచి నమస్కరించేది.
సంధ్యావందనము సంపూర్ణము.

ఆశీర్వచనము.

శతంజీవశరదో వర్ధమాన ఇత్యపి నిగమో భవతి॥ శతమితి శతం దీర్ఘమా
యుర్మరుతే నావర్ధయన్తి శతమనమేవ శతాత్మానం భవతి శతమనంతం
భవతి। శతమైశ్వర్యం భవతి। శతమితి శతం దీర్ఘమాయుః॥

జట

నవోనవో భవతి భవతి నవోనవో నవోనవో భవతి। నవోన
వ ఇతి నవః నవః। భవతి జాయమానో జాయమానో భవతి భవతి
జాయమానః। జాయమానోఽహ్నాం మహ్నాం జాయమానో జాయ
మానోఽహ్నాం। అహ్నాం కేతుః కేతు రహ్నామహ్నాం కేతుః। కేతు ఋ
షసా ముష సాం కేతుః కేతు ఋషసాం। ఉషసామేత్యేత్యుషసాముష
సామేతి। ఏత్యగ్రే అగ్ర ఏత్యేత్యగ్రే। అగ్ర ఇత్యగ్రే। భాగం దేవేభ్యో దే
వేభ్యో భాగం భాగం దేవేభ్యః। దేవేభ్యో వి వి దేవేభ్యో దేవేభ్యో వి। వివి
ధాది దధాతి వివిదధాతి। దధాత్యాయన్నాయం దధాతి దధాతి దధా

త్వాయన్। ఆయుష్ప్రాయణ్వా యుష్పఆయుష్మిత్వాయత్। ప్రచంద్ర
మాశ్చంద్రమా॥ పప చంద్రమా॥ చంద్రమాస్తిరతి తిరతి చంద్రమా
శ్చంద్రమాస్తిరతి। తిరతి దీర్ఘం దీర్ఘం తిరతి తిరతి దీర్ఘం। దీర్ఘ
మాయుశాయుర్దీర్ఘం దీర్ఘమాయుః। ఆయురిత్యాయుః॥

ఓనికిపివి,

సర్వ్రాపర్వ్రాభవతి జాయమానా ఇతి ప్రోసువాక్యభవ త్యాయు
రేవాస్మై తమాగధాతి యమాదిత్యా అగ్ం హమాప్యాయ యంతీతి
యాజైవైనమేత యాప్యాయయతి। శతమానంభవతి శతాయుః పురు
ష శతేంద్రియ ఆయుష్యే వేంద్రియె ప్రతితిష్టతి దీర్ఘమాయు।

స్నానవిధి,

సర్వకల్మషసంహారిణి నానాపాపవహారిణి। అగ్నానంభూత చతుర్భా
త సర్వకార్యహర్షరూపిణి। రసకామునాసాద్యంగా సర్వజీవాని జీవనీ। చతు
ర్భాభూతచన్దుణ్యాం నమస్తుభ్యమమాంపద। అంబత్వద్దరిశనాన్ముక్తి ర్జ
జానే స్నానజంఫలం। స్వర్గారోహణ సోపానాం మహాపుణ్య తరంగిణీం।
గంగాధ్యానపురస్సరం గంగాప్రవిశ్యావాభి మాత్రేజ తేన్ఖిత్వాశిఖాంద్విధి
దావిధాయ। నిరుద్ధకర్ణనాసఃత్రిరాప్లుత్య శిఖాంబధ్వా పునరాచమేత్।

క్రియ। ముందుగా బట్టలుతడిపికట్టుకొని యీశ్లోకము పఠిం
చూ పాదములు, జంఘలు, కటి, కంఠము, వరకు తుడిచిన పిమ్మట జు
ట్టుముడివిప్పి శిరస్నానము చేసేది. యిదియే పంచాంగస్నానమనబడును।
మరలజుట్టుముడి వేసుకొని మూడుపర్యాయములు ఆచమనంచేసిసంకల్ప
ము చెప్పుకొనేది.

మూలము। ఆచమ్య. ప్రాణానాయమ్య. ఏవం —— విశిష్ట

శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ధర్మపత్నీసమేతస్య మమశరీరే వర్తమాన- వర్తిష్యమాణ- వాత- పిత్త- శ్లేష్మ- జ్వర- వ్రణ- మేహ- పైత్య- కుష్ఠ- శూల- ధాతు- బగంధరాది సకలదుర్దోష నివారణార్థం అస్యాం- మహానద్యాం సకలపాపక్షయార్థం గంగానదీస్నానమహం కరిష్యే।

క్రియ॥ ఆచమనము చేసుకొని సంకల్పము యథావిధిగా జెప్పుకొనిన పిమ్మట మార్జనీయమను సంకల్పము- గంగా యమునా, సరస్వతి, కావేరి, గౌతమి, [illegible] నదుల పేర్లు అనగా సముద్రమునందు స్నానము చేసినప్పుడు సముద్రస్నానమనిన్ని చెరువుయందు స్నానము జేసినప్పుడు తటాకస్నానం కరిష్యే అని చెప్పుకోవలెనని గ్రహించేది.

మూలము॥ అఘమర్షణం॥ ఓం హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపద్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః। యన్మయాభుక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః। యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతం। తన్న ఇంద్రో వరుణో బృహస్పతి స్సవితాచ పునంతు పునః పునః॥

క్రియ॥ దక్షిణదిశగా నీటియందు వుండి యీమంత్రము చెప్పేటప్పుడు రెండుహస్తములు జోడించి వేళ్లు చిక్కుగాబట్టి తలమీద ఉదకము పడేటందుకు కొంచము వంగి జల్లుకునేది, యిందువల్ల పాతకములు హరించును.

మూలము॥ మార్జన మంత్రము॥ ఓం ఆపోహిష్ఠామయో ఆపోజనయథాచనః॥

క్రియ॥ యీమంత్రము చెప్పేటప్పుడు అనామిక మధ్యమ వేళ్లతో శిరస్సుయందు ఉదకముపడేటట్టుగా జల్లుకునేది. యిదిమార్జన మంత్రమనబడును.

మూలము॥ ఆచమ్య॥ ఏవంత్రిః॥ ఏవం... శుభతిథౌ- ప్రాతస్స్నానాంగత్వేన ప్రాచ్యాది బ్రహ్మఋషిం తర్పణం కరిష్యే॥

ఓం ప్రాచ్యాందిశి దేవాః సానగాది బ్రహ్మఋషిం తర్పయామి

ఓం దక్షిణాయైదిశి దేవాన్ సనాతనాది బ్రహ్మఋషింతర్పయామి

ఓంప్రతీచ్యాందిశి దేవాన్ అహోభూనాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి॥
ఓంఉదిచ్యాందిశి దేవాన్ ప్రత్నాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి॥
ఓంఊర్ధ్వాయాందిశి దేవాన్ సుపర్ణాది బ్రహ్మఋషీం తర్పయామి॥

క్రియ॥ దోసిలియందు దకముపట్టి ప్రాచ్యాందిశి అనగా తూర్పుదిశయందు తర్పణవిడచిపెట్టేది. తదుపరి దక్షిణదిశగాను పశ్చిమదిశగాను ఉత్తరదిశగాను ఊర్ధ్వయు అనగా ఆకాశమువైపున తర్పణ విడచేది.

మూలము॥ ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య. ఏవంవిశిష్ట శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సూర్యార్ఘ్య ప్రదానాని కరిష్యే ఓమ్ ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం। హృద్రోగం మమసూర్య హరిమాణం చనాశయ। శుకేషుమే హరిమాణం సిదర్మసి ఉదగాదయమాదిత్యః విశ్వేనసహానాసహా॥ మిత్రరవిసూర్యభానుఖగపూష హిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవితృభాస్కరేభ్యోనమః ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి॥

క్రియ. దోసిలియందు ఉదకముపట్టుకొని సూర్యుని కెదురుగా యీమంత్రము చెప్పుచూ మూడుపర్యాయములు సూర్యునికెదురుగా చల్లేది.

మూలము. యన్మయా దూషితంతోయం శారీరమల సంయుక్తం తస్యపాపవిశుద్ధ్యర్థం యక్ష్మాణం తర్పయామ్యహం.

క్రియ. నీటివద్దనే తలనీరుపిండినపిమ్మట వస్త్రములుపిండి కట్టుకునేది.

విభూది మంత్రము

ఊర్ధ్వానుకమిశ

ధ్యాహ్న వేళలయందు తడిపి శిరస్సున- ఫాలమున- భుజములయందున వక్షస్థలమందున ధరించేది. రాత్రిభాగమున తడపనవసరములేదు.

గంధం ధరించేమంత్రం

గంధద్వారాందురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం ఈశ్వరీగ్ం సర్వ భూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్రియం.

గాయత్రీవేసుకునేమంత్రం.

జే॥

మూలము. ఆపోహ్యాభవనసదస్య విశ్వకర్మా నిధాతా పరమాత్మ

వ దే చ్ఛందః కె మనోనామమనసాబ్రహ్మ, యజ్ఞోపవీతంపరమంపవిత్రం ప్ర

శ్చ(జాపతేర్యత్సహజం పురస్తాత్ ఆయుష్యమగ్ర్యం ప్రతిముంచశుభ్రంయ

ఇం(చ జ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః।

క్రియ. అనవేరస ముడిజటలు కట్టుకొని ఆసనముపయిని కూర్చు

టప్పుడు గంధాక్షతలు ధరించి దండములు నకు కుంకుమలంకరించి ఒక్కొక్కపు

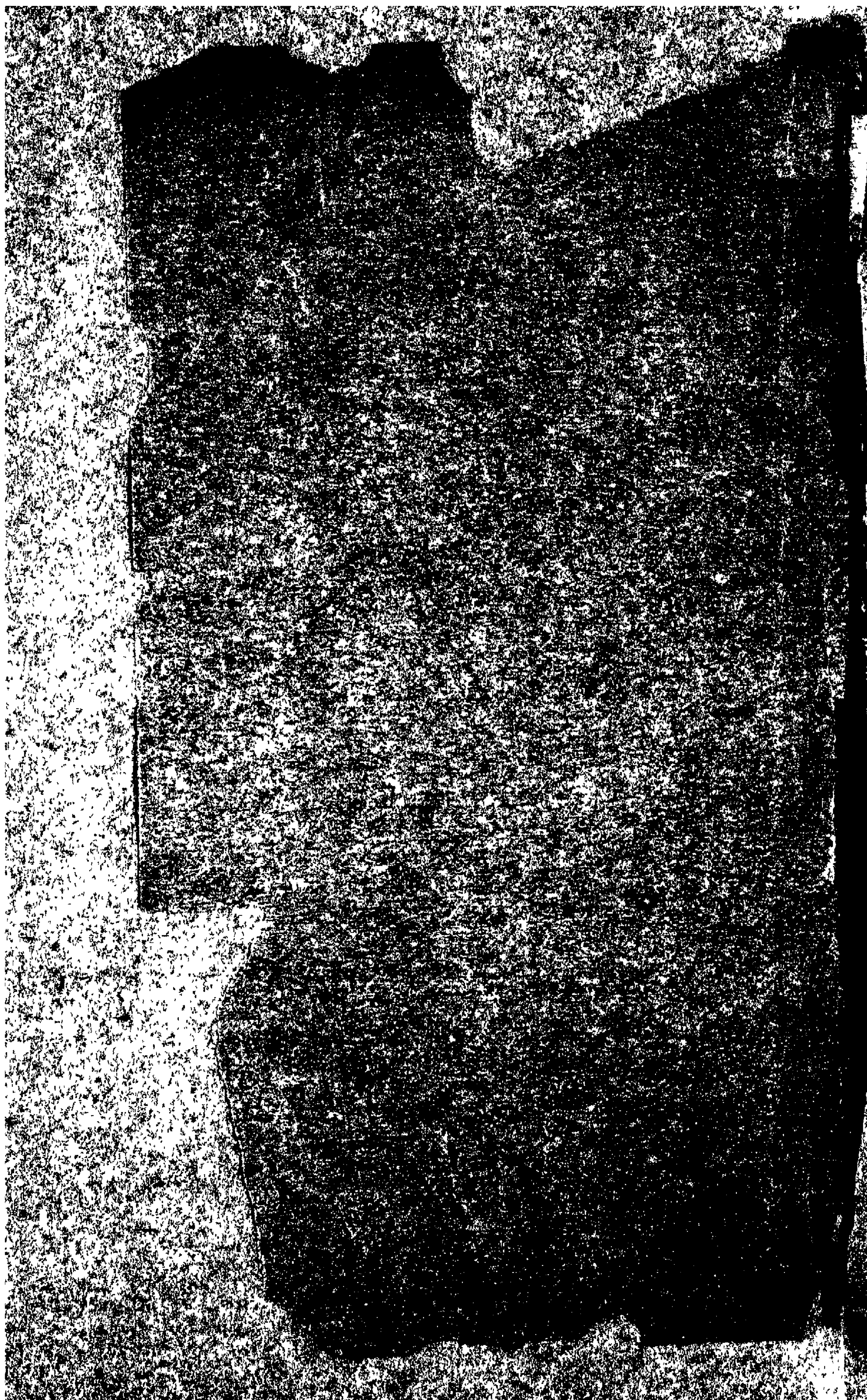
ము వడే చొప్పున ఆయిదుము క్కు ఆయిదుగ ర్యాయములు వేసుకు నేది.

హరించు।

చైత్రవైశాఖములు వసంతఋతువు, జ్యేష్ఠఆషాఢములు గ్రీష్మ ఋతువు, శ్రావణభాద్రపదాలు వర్ష ఋతువు, ఆశ్వయుజకార్తీకము లు శరదృతువు, మార్గశిర పుష్యములు హేమంతఋతువు, మాఘఫా ల్గుణములు శిశిరఋతువు.

కర్కాటకసంక్రాంతి మొదలు మకర సంక్రాంతివరకు దక్షిణా యనము మకరసంక్రాంతిమొదలు కర్కాటకసంక్రాంతివరకు వుత్తరా యణము. బొటనవ్రేలు మొదలు అంగుష్ఠము, తర్జని, మధ్యమ, అ నామిక, కనిష్ఠములనవేళ్ళు.

ఓం.

నవనాగరిక శిఖామణి

ఆర్యభక్త సమాజము.

(అనుబంధము ౧)

కర్త.

జెమారా అప్పారావు.

సామాజికుడు.

ఆ.డా.౨.

నవనాగరికశిఖామణి.

అభిప్రాయము.

మిత్రసత్తమా!

మీరు మానసమాజమూలముగ లోకోపకారమగునటుల యీచిన్నపొత్తంబును వ్రాయుట యేమాయెడగల మీతుల్యలేని వాత్సల్యబలమును సూచించుచున్నదని నేనిటవ్రాయుట యతిశయోక్తి గాదు.

పండితపామర గ్రాహ్యానుకూలమైన సులభశైలియు, పదపొందికయు, నిందాస్పదంబగు ప్రస్తుతనాగరికతవర్ణనయు, చదువరులకు కడుమోదకరంబై యొప్పుచున్నయది గావున యెల్లలును దీనినిజదువ విచ్చగించి తదానుసారముగా తనువర్తనంబునను సవరణించుటకై తమయత్నంబులకు తోడ్బడ యప్పరమేశ్వరునకు ప్రార్థించుచు [illegible] హెచ్చరించెదరుగాక

“ ఇంటగెలిచిరచ్చగెలువవలెనను ” యార్యోక్తి ననుసరించి ప్రప్రథమమున మనయార్యభక్త సమాజదర్శకులు నామసార్థకంబుగా తమ వేష, భాష, కర్మల నీపుస్తకమున విస్తరింపబడిన ప్రకారముగా యనుగుణులై వర్తింప యత్నింపవలెనని నావినయపూర్వక విజ్ఞాపనమిదియె

మాసమాజ ప్రోత్సాహమునకుగాను తాము బడుచున్న వివిధపరిశ్రమలకు సహస్రవందనములు.

చిత్తగించవలెను.

ఇట్లు

సుజనవిధేయుడు

క. గోపాల్‌నాయుడు

మేనేజరు.

ఆద్రా
౫-౪-౨౦ } ఆర్యభక్త సమాజము.

పీఠిక.

* ఆర్యమహాశయుల కొక విన్నపము *

పుస్తకము ఆర్యావర్తనము నంగల యాచరణం బులకని పూర్వాన గరికతకై చింతించి నేనీగతిని వ్రా యబూనితినేగాక నొకరినిందించుటకు గాదు. అయిన ను తలంపులకే నర్హుడనుగాను తొలుదొల్త నేనీశా స్త్రమును వ్రాయుటకు ఆద్రాపురమునందలి ఆర్యభ క్త సమాజ ప్రోత్సాహమే కారణము. నీయదివెలు వడుటకు నాసమాజ నవ్యాజకరుణ నాయెడనెట్లు వి రాజిల్లుచున్నదో మహాశయులు కనుగొనవలసినదే గాక నేనిందుబొందుబరుప ననావశ్యకము. యిందుగల తప్పుల నొప్పరికింపక నొప్పులుగా భావింప సుజనబృం దమున కభివాదములును దుర్జనసమితికి వందనముల ను విరమించుచున్నాను.

ఇట్లు.
గ్రంథకర్త.

నవనాగరికశిఖామణి.

సీ॥ శ్రీకరుండమలుండు శ్రేయస్కరుండు శో
భాకరుండు ననాదిభవ్యుడీశ్వ
రుడు సచ్చిదానందరూపుడు నాకార
రహితుండజన్ముండు రక్షకుండు
నిర్వికారుండును నిరుపముండభయుడు
సర్వేశ్వరుడు దయాసాగరుండు
అజరుండు నిత్యుడు నమరుండు నగు సృష్టి
కర్త మానవులెడ గల్గియుండ

గీ॥ దారు శిల లోహ సర్ణ తతులుగాంచి
దైవతంబులటంచును దలపవలదు
పిల్లలాడించు బొమ్మల పెండ్లివంటి
మిథ్యదైవంబులను మొక్క మేలుగలదె॥

సీ॥ ఉలుకదూపిరితీయదులుకదు పలుకదు
కన్నెత్తి చూడదు కఱ్ఱబొమ్మ
వినలేదు గనలేదు జనలేదు తినలేదు
మనలేదు కుమ్మరమట్టిబొమ్మ

మాటాడనేరదు మణిసిలావిగ్రహ
మాటపాటలకైన ననువుపడదు
మానవుండొనగించు జ్ఞానహీనంబగు
బొమ్మయే దైవమై పొసగియుండె॥
గీ॥ ననెడు నరరూప పశులవా జనులమటుల
నెగడుకంటెను నాత్మలోదగిలియున్న
సత్యసంధుని నిత్యుని సర్వచరుని
నాత్మనుతియింప గోరుడీ యార్యులార॥
సీ॥ సకలకర్మలయందు సంపూర్ణవంతులై
దనరెడు యార్యు లీ ధరణినిపుడు
కర్మహీనులునయి కడగండ్లపాల్పడి
నిర్మలంబుగ మతినిలుప లేక
జంగమా దాసరో జాతిదెల్పుమటన్న
ముందూరుకొలది యాచంపముసయ
యప్పటికైశ్వ్యది మెప్పుగానుందునో
తప్పకనది చేయ దప్పుగాదె
గీ॥ పొట్టకూటికినాశించి పుడమిలోన
బట్టరానట్టి పదములుబట్టి క్రియను

అన్యబానలు గరచితిరంతేగాని
మోచనము చేయుటెట్లఘములను చెపుడి
సీ॥ పూదేనియలుదాృవి మోదించుభృమరము
లలరంగ భూనింభములకుజనునె
అలవియగ్గంగలో నాణిముత్యంబుల
దినుహంప నత్తలదెసకరుగునె
కసిగాటుగామంచె కిసలయంబులచవి
గొరుకు గోకిల చన్నె గోగులకును
మదాలోన పావనమంతృపారేణులు
బైబిలు మంతృముల్ బల్కుదురటె
గీ॥ చరుకురసముగోృలి జన్నారు నరరుద్వి
సురసుగోృలి నిమనుసోృనట్లు
యూర్యులన్యమతమునాశించి స్వమతము
స్మరణరాక మెలగిరరయనిపుడు
సీ॥ ఐర్లండులోజేయునట్టి వెల్వెటుక్యాపు
నెక్టయిలు ధరియించి నెగడుటేల
జర్మనిలోజేయు ఫర్మటాట్పోడ్డులు
కోట్లు పంట్లాలుగా గూర్పుటేల

ఫాషన్సులో జేసిన బాగైనబొత్తాయి
గుండీల వాడుకగొనుటదేల
ఆత్మ్యశుద్ధనజేయు నతిమృదుశాత్రోలు
బూటుల్యాలు శాళ్ళనుబూనుటేల
గీ॥ తనువుజూడంగ నఖశిఖద్దరుక నన్య
దేశవేషంబులయ్యె నీదేహమందు
లేదుమన రాష్ట్రవేషంబు లేశమైన
యెరువుబత్రుదుకయ్యె నార్యుల తెరవుగనగ
సీ॥ పైజార్లుదొడగుట పాటిగాదనిలాంగు
బూట్యూలతొడగిన బుణ్యమతులు
పంచకట్టిన జాతి కించమౌనని పంట్లు
ములను తొడంగిన ముఖ్యకులులు
చొక్కాలుతొడగుట సొంపుగాదని మొంవి
కమీజులను వేయు ఘనులుమరియు
నంగీలుదొడగుట రంగుగాదని వెస్టు
కోటులపై కోట్లు కూర్మిదొడగి
గీ॥ తలకుమూవెలభారంబునగునటోపి
జేబులోనిడుగుడ్డ యేబలగియుంత

రీయుమనియెంచు నవనాగరికులు నార్య
మతము మొదలంట ద్రోసిరి క్షితితలమున

సీ॥ తెనుగుమాటాడిన తెలివిగుబో డింగ్లీషు
బాసయేమంచిది భవ్యులార
వందనంబని యనవలెను గుడ్మార్నింగు
యన [illegible]ంటిచేతితో నమటలెస్స
కుర్చీలుగలుగగా కూర్చుండుటకు రత్న
కంబళంబు లేలె కొరకుగాదె
అందలంబుల నెక్కుటది సోమరత్వంబు
ఘనమైన కంచరగాడ్దెలుండ

గీ॥ నవము నాచారముల గొప్పలుగను జేయు
బూటు వారలు సత్కృపా బుద్ధిపడసి
నాదుహితబోధ గైకొని సవ్యకర్మ
విడవ సఖులార మిమ్మునే వేడుకొందు

సీ॥ క్యాబేజిపొటటోజు కాయగూరలటంచు
బచ్చలి పెంపలం బిచ్చగొనరు
రోష్టుకై మాంసు నిమ్మంబట [illegible]చు
పచ్చడి పేంపాల్ మెచ్చుగొనరు

ఊరగాయలుదిన నూరదురక్తంబు
పేరువా వాంఛక చేయలెన్న
చక్కెరపానకాల్ మెక్కుటకంటెను
చిక్కని ఘోర్టువైన్ గ్రుక్కుకొన
గీ॥ అన్నమదియేల రొట్టెమాకున్నచాలు
దధియుత క్రిమంబుకంటెను దగునుకాపి
అనుచు ననయంబుపల్కుట నార్యమతమె
సూరి జనులార ఘనులార సుమతులార.
సీ॥ సంధ్యాదికృత్యముల్ సల్పెడువేళలు
గాలిషికార్లచే ఘనత కెక్కె
జపతపంబులచేత జరుపుకాలంబువా
ర్తాపత్రికల యెడదగులువడెమె
శాస్త్రపురాణముల్చర్చించు సమయముల్
తందనాల్ పదముల తానమయ్యె
స్వగృహంబులందు నిశ్చలతనుండెడిరాత్రి
వేళభోగపువాండ్ల పాలుబడియె
గీ॥ సహవాసవనాగరికులై రియార్యజనులు
నార్యులాచారమంతయు నణగద్రొచి

గోత్రయాచారములుబూనిగొంకుమాని
సిగ్గులేక నటుష్టించు టెగ్గుగాదె

సీ॥ వేదముల్ బోధించు విప్రకులాగ్రణుల్
బైబిలుకోశముల్ బట్టుకొనిరి
బాణతూణీరముల్ బట్టు క్షత్రియులెల్ల
యేసుచరిత్రకేగా సివడిరి
వ్యాపారములుజేసి యలరెడు వైశ్యులు
యేసుప్రసంగముల్ జేసికొనిరి
హలముచేతనుబూని యిలదున్ను కాపులు
క్రీస్తుకథాళి ప్రశస్తమనిరి

గీ॥ ఆర్య వేదంబులవియేడ నార్య వేడ
శౌర్యహీనులు దైర్యులు చౌర్యులనుచు
దుర్యశోకాంక్ష జేయుట లార్యమతమె
సుగుణమతులార హితులార సుమతులార

సీ॥ కత్తిరింపులుజుట్లు గల్గియుండెడివారు
నెత్తిపై జుంజురుల్ నెరపువారు
గిరజాలువెనుకకు విరజల్లువారును
కురులముందరనుంచు కొనెడువారు

పాపిటీల్ టీకా కబ్రిక్కు లేకున్న వంచి
సొగ గాదున్న్యాంగ సొగసు లేదు
వెదురుబద్దల ... ముద ముసగేరాలు
ముసుగుగా గమగట్టి కొంగు నెవరు
గీ॥ గాత్రమంతయు ముఖ్యంబుగ దశిరంబు
మూడగొట్టిన ... చప్పుడు ... వలెను
జేసితిర్గాదెను ... జెప్పలేనగ
పాత్రితయు ... పసకిది మతొప్పిలార
సీ॥ రజితపాత్రములు భుజించుచు వారిక
పింగాలచిప్పల ప్రేమగల్గె
పావడాలందెలు పొంజీలకును మారు
జర్మనీ సిల్వరుల్ జతనమయ్యె
బంగారుకునుమారు బరగక నేడియూ
గోల్డుభూషణములు గొప్పలయ్యె
ధనికులావారికి దగడిట్టిపనులన
ఘనతకు లోపమే ధనికులకును
గీ॥ మహిని మాచేత శిబు ముసన్నమాసిక మని
చెప్పుదురుగాని నిందున చేటులేదు

యనుచును నవనాగరికులై రి యార్యజనులు
సూరిజనులార ఘనులారసుమతులార

సీ॥ నెల్సుగీవరులుకొంచెమగు ఖరీదుకు
దొరకగాపుంగవి దుఃఖమేల
వస్త్రముల్ చక్కగా నిస్త్రీలుగావించు
యంత్రముండగ పాకియత్న మేల
చేతిలాంతరులు బ్రిఖ్యాతియైయుండగ
మరిమశాలులు వేయు మనుజులేల
కోట్లకమీజులు కుట్టుకొనుటకుమంచి
మిషనులుండగ దర్జిమొహాన తేల

గీ॥ ననుచులోభులుకొందరీయవని యందు
ధనముబోవునటంచును దమకుతనిని
నీచకర్మల నొనరింప నేర్చినారు
గడరెహితులారసత్కర్మవిదితులార

సీ॥ ముందుగాశుకమట్లు ముద్దుబల్కులుబల్కి
పదపడిదికముల జగిదిబల్కి
తదనంతరము బకధ్యానముగావించి
అంజనేయుని చేష్టలభినయించి

వరవిభీషణునికై వడి నీతులనుబల్క
దానకర్ణుని రీతిదానమొసగి
కుంభకర్ణునియట్లు గురకలుదీర్చుచు
సుఖనిద్రిదెచ్చును సూవెజగతి

గీ॥ సౌఖ్యసప్తకంబు సమకూర్చునదియెద్ది
సారమయ్యు దెద్దిసారదక్క
నారగ్రోలసట్టివారు నిస్సారులు
యనుచుపల్కుటొకటి ఘనమెదలప

సీ॥ సంధ్యవార్చుటకంటె చక్కగానుదయము
బిట్టేబిలాడుట బ్రీతియటరె
స్నానాధికృత్యముల్ సల్పుటకునుముందు
కాఫిబ్రొడ్డులుమ్రింగ ఘనతయటరె
తనివిదీరగదినితద నంతరముస్నాన
మాచరించుట దక్కరాచతనమె
బొట్టుపెట్టుట దేల భోజనమునకును
గురుతులంచును పీడగూడునటరె

గీ॥ అన్యవిద్యలునేర్చియు నాత్మవిద్య
మాన్యముగజేయు మార్గముల్ సులభముగను

దారకేమున కేమికొదవని దానగుణమును
సూరిజనులార ఘనులార సుమతులార
అభిమానవంతులై యుండరారు నాగ్యులు
దురభిమానమునకు దోషుపడిరి
ధర్మకార్యంబుల దగజేయువారల
ధర్మమార్గముజూప ధన్యులైరి
యుపకారబుద్ధితో నిపుణులౌవారలే
యుపకారమునకు నాస్పదులయిరి
సత్కర్మలను జేసి సౌఖ్యంబునొందెడు
వారలుదుష్కర్మ వశులునైరి
అహహా యేమనవచ్చు మీయార్యసమితి
కెట్టిదురవస్థలు ఘటించెనిదియరయగ
కాలవిపరీతమో లేక కర్మఫలమో
సూరిజనులార ఘనులార సుమతులార
దైవంబుగలడనిదగజప తపములు
చేయుట లోకవర్తిచెనటులార
ముక్కులుబిగియించి ముమ్మాఱుపవనగుము
గొనుగుట లోకవంచకులార

జలము వోసిటఃబట్టి చల్లటీరవమె
పిచ్చిశనఃబడి తుచ్ఛులార
యీమోడిజపములు వేమారుశేసిన
ప్రత్యక్షమయ్యెనే బ్రహ్మతండ్రి
గీ॥ యిన్నితంటాలుబడుకంటె యిప్పుడొక్క
డ్రిముతాగిన జాముకు ప్రేమతోడ
సచ్చిదానంద రూపుడువచ్చినిలచు
ననెడువారలు నార్యులె! యవనియందు.
సీ॥ ఏమాటచెప్పిన యన్నను టేగాని
మారాడనేరని మానులార
కాదన్నచోనదిగడిగి యానన్నప్రి
మాదంబునకువెరచు మాన్యులార
ఔనన్నచోనది యరయంగకాదన్న
హానియౌనని బెదరున లఘులార
ఆర్యులాచారము లడుగంటనీయక
ధైర్యమువలంభించి దయనుబూని
గీ॥ తాతముత్తాతలొనరించిఖ్యాతిగన్న,
చర్యగాపునపినవార్య గతిని
ఆచరింపంగజేయుడీ యార్యులార
సుగుణమతులార హితులార సుమతులార

సీ॥ ధైర్యంబు లేదన్న దగు న్యాయసభలలో
దర్శించి మెప్పులందంగ లేద
శౌర్యంబు లేదన్న సరవి యెంతటి బని
యైన నశ్రమముగా నొనచ లేద
విద్య లేదన్న సమృద్ధిగా వ్యాద్యవహా
వేదశాస్త్రమ్ముల వినికి లేద
బుద్ధి లేదన్న స్వబుద్ధి చేనర్థైన
లలవడగా కీర్తి నిలుప లేద

॥ ధనము ధాన్యములార్జించిదనరుకంటె
వస్త్రభూషణములు గల్గువన్నికంటె
ఆర్యులాచారములు నిల్పుటదియె చాలు
సూరిజనులార హితులార సుమతులార.

సీ॥ మత వివాదము గల్గి మతిచెడియుండుట
సతతంబు ... భేదసరణిగనుట
పరజాతులకు విద్య పరగాదనుట యి
ద్ధర తమఘనతయే తలచుకొనుట
తప్పైనదమమాట యొప్పని చెప్పుట
తమపాటి వారు లేరనుట సకల
విద్యలు మాయవి విను నధికారంబు
నొరులకు లేదని పరవిమనుట

గీ॥ మానవగ దాయింట లోపంబు వచ్చెనార్య
కులములైనట్టి మనలకు కూర్మిలేక
యిల్లు భంగంబుగా జేయుటదియేమి ఘనత
సూరిజనులార హితులార సుమతులార.

సీ॥ పక్షపాతంబుయే కక్కసైననుగూడ
దక్కులలో భేదమరయగలదె
మ్యాదుమార్దనములచే సమముల మెలంగరై
పెరవారి జూచిన కొరగలదె
గొప్పకొంచంబులు నొప్పగా మనలోన
జెప్పకొనుట దేమి శ్రేయమటరె
తనకు తానే కులతంబు సరించి చిదివించు
కొనువారలుందురే కువలయమున

గీ॥ బ్రహ్మభూపాలవైశ్యులు బరగశూద్రి
కులములును నాల్గు నార్యవంశములుగాదె
యొకరితో నొకరు గలసియు ప్రకటితముగ
దానసత్కార్యములు జేయదలచరాదె.

సీ॥ ముఖమందు బ్రాహ్మణుల్ ముందుగా బుట్టిరి
వక్షంబునను క్షత్రియవంశమెసవె
ఊరులందున వైశ్యులుద్భవించిరి మరి
పాదంబులందున బరగశూద్రి

కులముబుట్టినటంచు సలరితంబుగ వేద
శాస్త్రింబులందున జదివివినరె
పరమేష్టితనువున బరగునంగకముల
హీనహైన్యములని యెంచదగునె
గీ॥ విటపశాఖలందు వివిధమైనట్టి
ఫలములొందవననుట సాటిగాని
యటులసద్బ్రాహ్మణాదియౌ వర్ణములనింద
బరసజనునె యార్యసత్యులార.
సీ॥ మహిలోన నెందు సమానముల్ వ్రాసె
పేర్కొనదరమానె భిన్నగతిని
సర్కసులను చేరజాలుగా దొమ్మరి
కంపెనీ లిక్కొన్ని గానలేవె
ఆటపాటలటంచు బూటకాల్దెల్పుదు
నాటకసంఘముల్ కోటిజూప
పగటివేసపుగాండ్లు దగనాకసామాజి
కము పేరు చిక్కాని గడగలేదె
గీ॥ పరగురాకచోటఁగూడిన సదేసమాజ
మునకుమాత్రము జెరిపెద గార్యులార
ఆర్యసామాజకంబునట్టిగనె
పాపటిపురంబునకు తపిపాత్రమయ్యె.

సీ॥ కొంచెపుపాండిత్య మంచుదలంపక
మనశాఖవాఁడైన మాన్యుఁడనుట
జగదేకపండితుండగు నేని పెరవాని
పరమమూర్ఖుండని ప్రబలియనుట
ఉపకారములు జేయు ఉద్యోగులగు నెడ
నాత్మీయశాఖ కే సమకూర్చుటయు
నపకారమును నదినమరంగ పరశాఖ
కులకోదలె నిక్కువల మనమున
గీ॥ పక్షపాతంబు నిటుజూపు పాపిష్ఠులటరె
ఆర్యకులులగు వారలముందరొక్క
పొందికనుగూడి మనుటవసంబుగాదె
సూరిజనులార ఘనులార సుమతులార
సీ॥ సకలవిద్యలునేర్చి సన్నుతుల్ గొనవచ్చు
సద్యోగగౌరవమందవచ్చు
ధనధాన్యరాసులు తడయక గొనవచ్చు
వస్త్రభూషణములు బడయవచ్చు
గంధమాల్యంబుల ఘనత బూయగవచ్చు
తలదిప్పినీతుల బలుకవచ్చు
వేదాంతయుక్తులు వేయుజెప్పంగవచ్చు
ధర్మశాస్త్రంబుల దరువవచ్చు

వస్త్రములెల్ల దొక్క జనముధలోన
గరము శ్రీనామమ్ము దలపనిక్కలియుగమున
నీచమార్గ వవిద్యా వివేచనముకో
సూరి జనులార ఘనులార సుమతులార
నలవిశిష్టమైనట్టి శాస్త్రపురాణముల్
వినని నయాచారవిధము తెలచి
వేదార్థములవిని వెలయంగ సత్కర్మ
నిరతులయియుండుటనీతిగాని
కర్మతిపోను నైగాత్రిలేక పెరవారి
యాచారముల చేయు టనుచితంబు
తెల్లంబుగామీరు తెలిసియుండినవిధి
మైననొకవ్వాడు నశ్మృదపగు
గీ॥ మనసుమెత్తనయిన మరియొకవిధమున
బరిణమించినడవచాలునటక
పూర్వనాగరిక తపోనాడగూడదు
వినుమునాడు హితపు సుజనులలర
॥ అరయసంగనాట కారాంటపాటలుకావు
వేదవేత్తలుజేయు బోధగాని
గడనెక్కియూదంగ జెడుగుదొమ్మరివాని
పనిగాదుమోక్ష సోపానముగాని

మొగ్గలువేయుంగ మోసుసర్కసు గాదు
సుజ్ఞానమునుజూపు సూత్రమిది మొ
తబ్బిబ్బులాడంగ గబ్బులుగావివి
నిబ్బరంబగు వేదనిధులుగాని
గీ॥ బూటకంబులుగావివి బోల్చిచూడ
రహితపాపంబు ధర్మశాస్త్రప్రదంబు
మోక్షలక్ష్మీమణీ శిరోభూషణంబు
ఘనతరంబు నార్యసమాజకంబుగాని